

פרשת כי תצא

בס"ד בר"ה

חוט של חסד

גיליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א

יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"

רח' שמואל הנביא 13 | ת.ד. 50226 |
טל: 02-5812210 | פקס: 02-5812252
לפניות בנושא העלון: al5308000@gmail.com

ובעדינות מירבית כלפי החייב - לא תהיה לו כנושה.

כל שכן להגיד למי שאינו חייב שהוא חייב שזה ביזיון נורא וגדול מאוד.

וכל שכן כאשר המציאות והאמת היא לגמרי להיפך, שהמאשים הוא זה שחייב לנאשם. וכאן, במקרה שלנו, האדם חייב לה' חוב כפול מכוּסל ומשולש:

ראשית חוב של תודה על כל החסדים העצומים שה' עושה אותו בכל רגע. שנית, חוב של מינוס גדול על כל העבירות שהאדם עושה ומרגיז את ה'. שלישית, חוב אדיר ואינסופי של תודה על כל מצווה וכל דבר טוב שה' מוצה אותו לעשות - ואתה חושב שעוד חייבים לך?!

ותירה מכך...

וחוץ מזה, יש כאן דבר חמור נוסף:

יש הבדל גדול בין להאשים אדם שהוא חייב אבל אין לו לשלם כי הוא במינוס גדול ובעיקולים, לבין להאשים אדם שיש לו ואינו משלם - זה ביזיון הרבה הרבה יותר גדול.

זה כמו בעניין גניבה, שאדם שאין לו וגונב, אף על פי שזה חמור מאוד מאוד, בכל זאת אומר הכתוב: "לא יבזו לגנב כי יגנוב למלא נפשו כי ירעב". ולעומת זאת אנו למדים במעשה המפורסם של כבשת הרש, שלהאשים עשיר שגונב ועושה את העני - זה מרתיע ומרגיז ודורש עונש חמור מאוד, כמו שאמר דוד המלך: "בן מוות האיש העושה זאת".

כאשר אדם מאשים את ה' שחייב לו הוא טוען שחס ושלום, בורא עולם מתנהג חלילה כמו האדם המושחת ביותר. הרי לה' הארץ ומלואה, וזה שחושב שה' חייב לו, טוען למעשה שהעשיר הגדול בעולם גוזל ממנו את בבת עינו ואת נפשו ממש.

לכן כאשר אדם מאשים את ה' שה' כביכול חייב לו, אפילו במחשבה לבד - זה ביזיון גדול וגם חוצפה,

המשך בעמוד 3

מאמר

ראש הישיבה

מה כבר עשיתי?

סערה בבית הכנסת

זו הייתה עוד שבת שקטה. בית הכנסת היה הומה מתפללים וספר התורה היה על הבימה, כאשר פרץ לבית הכנסת בסערה יעקב האברך העני. הוא דפק על בימה והטיח דברים קשים באחת מנכבדי המתפללים הגביר העשיר, רבי משה. הוא טען בלהט שרבי משה חייב לו כספים ועושה אותו ומצער אותו בחינם, ובעוד שלמשה הגביר יש כל טוב בבית, לו עצמו ליעקב האברך אין כלום והוא עושה שבת חול.

הרב והמתפללים, אמנם השתיקו את האברך וביקשו ממנו לחדול מהאשמותיו, אבל הנזק כבר נעשה. כניו של משה הגביר האדימו מרוב בושה והוא כמעט התעלף.

משה הגביר היה ידוע כאיש ירא שמיים ובעל צדקה וחסד. ביתו ולבו היו פתוחים בפני כל עני ואביון וכל שכן בפני עמלי תורה מתוך הדחק. אבל יותר מכולם נהנה יעקב האברך מנדיבות לבו של רבי משה. במשך שנה שלימה שילם עבורו רבי משה את דמי השכירות, וגם לא אחת היה מקבל ממנו מתנות נדיבות.

לאחרונה נזקק יעקב לסכום כסף גדול ובא לבקש מרבי משה הלואה. רבי משה הנדיב והרחמן לא היסס ומיד נתן לו את מלוא הסכום בפרשה נוחה, במאור פנים ובליוי מילים חמות. משה הצדיק גם לא אמר מילה כאשר יעקב איחר בפירעון ולא החזיר לו כלום במשך שלושת החודשים הראשונים. רק השבוע הרים רבי משה טלפון לשאול את יעקב מה עם הפירעון, ותגובה הוא קיבל קיתונות של בוז לעיני כל המתפללים.

ביזיון עמוק

חלק מהמתפללים הגניבו מבטים לעבר רבי משה,

אך הוא הרגיש כאילו כל המתפללים מגדול ועד קטן נועצים בו את עיניהם וכאילו כולם חושבים בלבם: 'הנה משה הגביר שנראה לעיני הכול כאדם מכובד וירא שמים, מסתבר שהוא לא כל כך צדיק כמו שהוא נראה, בוודאי הכול חיצוני ואין תוכו כבד'.

למותר לציין שמשה הגביר התקשה מאוד לסיים את התפילה והוא ברח לביתו בבושת פנים, פגוע עד עמקי נשמתו. לא די שרבי יעקב לא אומר תודה, ולא די שהוא זה שחייב לו, אלא שהוא עוד מעז להטיח דברים כל כך משפילים במיטיבו ולשפוך את דמו לעיני כל מכיריו.

גם אם ילך עכשיו רבי משה ויטרה את שמו, עדיין הדברים עושים רושם וברית כרותה ללשון הרע שתתקבל. הוא עדיין יתבייש להראות את פניו ברבים.

הוא היה יכול בקלות לטרה את שמו, אבל חשש מחילול ה'. וחוץ מזה, בגלל מידותיו הטובות ועדינות נפשו, הוא לא רצה להשפיל את האברך ברבים, והעדיף להיות מהנעלבים ואינם עולבים.

אבל מכריו הרבים של רבי משה שידעו על הסיפור מאחורי הקלעים, וכל כך הרבה נהנו מצדקותיו ומטוב לבו, החליטו להעניש את יעקב החצוף...

מה ה"ביג דיל"?

שאלו אותי מדוע זה כל כך חשוב לדעת שה' לא חייב לי כלום, מדוע זו עבירה כל כך חמורה אפילו לחשוב שה' חייב לך משהו.

אבל הסיפור הזה ממחיש מאוד את התשובה.

אחד הדברים המביישים ביותר הוא להגיד למישהו שהוא חייב. אפילו אדם שבאמת חייב, זה ביזיון גדול להגיד לו ואפילו להזכיר לו שהוא חייב, והתורה הקדושה מחייבת אותנו לנהוג בזהירות

גיליון 638

י"ד אלול תשע"ט

ר"ת	כניסה	יציאה	ירושלים
20:03	19:23	18:12	תל אביב
20:01	19:25	18:29	חיפה
20:02	19:24	18:22	באר שבע
20:03	19:24	18:30	

הכנסים של הרב שלום ארוש שליט"א לשבוע הקרוב

חולון	ירושלים	אשקלון	אשדוד	אזור
יום ה', י"ט אלול (19/09/19) בית כנסת ע"ש חללי צה"ל המעפילים פינת המצודה בשעה 21:30	יום ד', י"ח אלול (18/09/19) ישיבת "חוט של חסד" שמואל הנביא 13 בשעה 20:30	יום ג', י"ז אלול (17/09/19) בית כנסת "הרמב"ם" גדעון 8 בשעה 20:30	יום ב', ט"ז אלול (16/09/19), ב"ב "מייסדי החצר", מנחם אסישקין פינת יהושע חנקין, בשעה 20:30	יום א', ט"ו אלול (15/09/19) בית כנסת "שבזי" בן גוריון 34 בשעה 20:30

מבצע ה-

1000000

היה שותף יחד עם הרב שלום ארוש
בהפצת **מליון ספרי** - "ליקוטי מוהר"ן"

מסוגל לשמירה, הצלה, עשירות, רפואה,
לידה קלה, ילדים, וכל הישועות: 052-2240696

שנה מתוקה זה בידיים שלך!

פדיון נפש בערב ראש השנה באומן

ע"י הרב שלום ארוש שליט"א

היה מהזוכים: 02-5308000

"בראש השנה דנין
את האדם כמה
יפסיד, ואם זכה
נותן זה המזון
לעניים"
(ספר המידות - צדקה)

ילדון חידודון

בין הכותרים יוגרלו מתנות

חידה: מילה בלשון פרסית המוזכרת
בפרשה - מה?

תשובה פרשת ראה: לפי המדרש (תנחומא ראה פרק יח):
"אמר הקב"ה 4 שלי כנגד 4 שלך: בנה, בתך, עבדך ואמותך."

הזוכה: ר. וואסל, ירושלים.

פתרונות לשלוח למייל | פקס:

al5308000@gmail.com | 02-5812252

חיזוקית-

אלול | אני לדודי

תשובה שלמה מתחילה בצעד קטן

(א.ב. של החיים)

לקבלת מסרים מחזקים: 052-6672221

יש לך סיפור תודה?

המערכת תשמח לפרסם אותך

al5308000@gmail.com

סיפורי תודה

אמרת תודה ונושעת?

פרטים של ישועות

את המשנה הזאת בברכות "חייב אדם לברך על הרעה קשם שהוא מברך על הפסוקה". אמר להם הפוגד ז"ע"א, שהטוב ביותר הוא, שישנו לרבי זושא הצדיק, והוא בודאי יבאר להם היטב את המשנה הזאת...

הלכו התלמידים לרבי זושא, שהיה עני קרוד, וגם את קוה שהיה מקבל מחסידיו ומהאנשים אשר באו להתברך מפיו - היה מחלק לצדקה. הם הגיעו אליו וראו בית מזוה, בקתה עם חורים בגג. הם נכנסו וראו את רבי זושא בבגדים קרפטים, והנה פניו מאירות ועלמחות כמו תמיד.

אמרו לו: "רבי זושא, הפוגד אמר שאמרת תבאר לנו את המשנה: 'חייב אדם לברך על הרעה וכו'...'". התפלל רבי זושא ויתר וקמה על בקשת הפוגד, ואמר להם: "כך אמר הפוגד? שדוקא זושא יבאר לכם את המשנה הזאת? הרי זו משנה שפושט סתומה בעיני, שהרי מעולם לא העלתי להבין על איזה רע מדבר שצריך לברך עליו, וכי יש רע בעולם כלל? מעולם לא קרה לי שום דבר רע, הכל תמיד טוב ואף אבאר לכם משנה תמונה שפוז?"

Breslev.co.il
הרבני - תל אביב

אמרת תודה ונושעת?

052-2240696

אחד שפגש אותי אמר לי: 'כבוד הרב, בוא ואספר לך סיפורים של נסים'. וכן ספר שהוא רצה לנסע לאוקו, ולא היה לו כסף לנסע. אמר לעצמו שפסי הנראה, הוא לא צריך לנסע, מאחר שאין לו כסף בשביל לנסע, והתחיל להודות לה: 'תודה רבה לך ה' שאין לי כסף לנסע לאוקו'.

הגיע לעבודה, שאל אותו חברו: 'אתה נוסע לאוקו? ענה לו: 'לא'. שאל החבר: 'למה? ענה לו: 'אין לי אפשרות'. אמר לו: 'קח את פרטים האשראי שלי - אתה נוסע לאוקו'!

זה היה הנס הקטן... הנס היותר גדול הוא, שהתקשרו אליו מהצבא, ומוזעעים לו שיש לו משפט צבאי, ולכן הוא לא יכול לנסע לאוקו.

עמד והודה לה: 'רבותי של עולם. תודה רבה לך שאני לא יכול לנסע לאוקו, הפעם מסבה אחרת, כי כסף כבר הבאת לי...'. ככה הוא מודה, והנה מתקשרים אליו מהצבא, להודיע לו שהפסקד החליט לדחות את המשפט... ספורים קאלה אפטר לספר בלי סוף, וזה טוב מאד לחזק דרך התודה וההודאה.

מספרים מעשה שהיה בתלמיד הפוגד מפרזיקש ע"ה, שפעם אחת בקשו מהפוגד יצ"ל שייבאר להם

אם גם לכם "בגן השלום" ו-"הכמות נשים"

שינה את החיים

שתכפו אותנו: al5308000@gmail.com

הסדרה לשלום הבית

052-2240696

שלום הבית שלי

הרב שלום ארוש שליט"א

אישה בונה

הוא.

והאופן השני, שהוא הנוגע לנו במאמר זה, הוא החכמה של האשה להציל את בעלה מכל מיני דברים רעים והסתבכויות וצרות, ולדוגמא הביאו את אשתו של און בן פלת, שהצילה אותו בחוכמה מהשתתפות במחלוקת קרח ועדתו. וכך מובא המעשה במדרש (ילקוט שמעוני קרח). אמר רב: און בן פלת, אשתו הצילה אותו ממחלוקת קרח.

אמרה לו: מאי נפקא מינה? מה יצא לך מהמחלוקת הזו? הלא בין כה וכה אתה תלמיד. אם אהרן הוא הרב - אתה תלמיד, ואם קרח הוא הרב - אתה תלמיד... אמר לה: ומה אעשה? הייתי בעצה אחת עמהם ונשבעתי להחזיק עמם במחלוקת. אמרה לו: יודעת אני שכל אנשי קרח קדושים הם, שנאמר:

כל העדה קדושים. שב בבית ואני אציל אותך! הלכה אשתו של און בן פלת, והשקתה אותו י"ן, כדי שירדם ולא יוכל להתחרט או להתבלבל פתאום, וכן כדי לסטור אותו מהשבעה, מדין אנוס, והיא עצמה גילתה וסתרה את שיערה וישבה בפתח האוהל, וכל אחד מאנשי קרח שבא לקרוא לאון בן פלת להצטרף למחלוקת, ראה שאשתו לא צנועה ומיד חזר לאחוריו. בין כך ובין כך התמשך הזמן, עד שנבלעו קרח ועדתו באדמה, ואון בן פלת ניצל.

"הכמות נשים בנתה ביתה"

אמרו חז"ל: "כל המשמח חתן וכלה כאלו בנה אחת מחורבות ירושלים", ומכאן למדנו שכל בית מישראל שנבנה, על ידי זה נבנית ירושלים. ברור הדבר, שהז"ל כיוונו בדבריהם על בית שנבנה עם יסודות של שלום ורעות, שרק זה נקרא בניין ירושלים. כי אם, חס ושלום, בני זוג חיים בלי שלום בית, זה בוודאי לא נקרא בניין הבית, אלא חורבן הבית.

ומבני הזוג, מי שיותר מופקד על בנין הבית, היא האשה. כמו שכתוב: "הכמות נשים בנתה ביתה", ולא כתוב: חכמות אנשים בנה בית... לאשה יש את ה'בינה' - לשון בניין - להיות מופקדת על 'בדק הבית', כלומר - להבחין בקלקולים המאיימים להביא להרס ולחורבן הבית, ולמנוע אותם, וכן לדאוג לתיקונם של קלקולים שכבר באו, ולשמור על שלמות הבית.

והנה, חז"ל דרשו את הפסוק "הכמות נשים בנתה ביתה" בשני אופנים:

האחד - חוכמתה של אשה לקרב את בעלה לתורה ולמצוות. לדוגמא הביאו את דבורה הנביאה, שבזכותה זכה בעלה, ברק בן אבינועם, לחיי עולם הבא. שהייתה נותנת בידו פתילות, ושולחת אותו לבית המקדש כדי להרבות אורו של הקדוש-ברוך-

רואים ממדרש זה את כוחה של אשתו של און בן פלת, שהצילה אותו מהמחלוקת הנוראה על משה, שכל מי שהיה שותף לה מת ואבד חלקו לעולם הבא, וממנה גם לומדים את דרכי הנועם שבהם הצילה את בעלה.

אמנם היא בוודאי ניגשה למשימה בנחישות, אחרת לא הייתה פועלת, אבל היא לא רבה אותו ולא התווכחה איתו, אלא בחכמה ובמוקד שפטים נתנה לו להבין שזה פשוט "לא בשבילי". ולא זו בלבד שנתנה לו להבין את טעותו, אלא גם נתנה לו את הדרך והעזרה להיחלץ מהצרה, כמו שראינו, שכשאמר לה און בן פלת, שהוא לא יודע איך לצאת מהצרה הזו שנקלע אליה, היא הרגיעה אותו והבטיחה לו שהיא כבר תטפל בהם ותציל אותו מידם. ועל זה אמרו חז"ל את הפסוק: חכמות נשים בנתה ביתה! כי זו חכמה מיוחדת שיש לנשים, הן להבחין בכך שהבעל מעורב בדברים שהם לא טובים, והן להניא אותו מלקחת חלק בזה, והן למצוא לו את פתח המילוט ולהגן עליו במקום הצורך. והכל - בנועם ומתק שפתיים. בלי לריב ולהתווכח!

אל לנו להתעלם מכך, שהמעשה שהובא בחז"ל, מספר על אדם גדול מישראל, שהרי און בן פלת היה אחד מראשי העם, כל שכן אדם מן השורה, צריך את חוכמתה של אשתו הרבה פעמים במשך חייו, אם בדברים של יום יום, ואם בדברים יותר חמורים, לעוררו להבחין בטעויות שעושה, ולתת לו עצה ודרך מילוט.

בדיחות הדעת

אחד נכנס לבית חביון הטיפש, ראה במקור בקבוק מלא וריק. שאלו:

המלא אני מבין, אבל הריק למה?

ענהו: יש כאן שלל צמאים, זה מיועד עבורם..

בית הכנסת באומן

ע"י הרב שלום ארוש שליט"א

בזכותך
יהיה להם
מקום להתפלל

לשותפות בבית"כ
02-5812210

לייעוץ טלפוני ללא תשלום
בימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב
נייד: 054-8434435

חינוך באהבה הרב יצחק אבוחצירא

חום ואהבה או חום גבוה פרק ט'

הורים יקרים, עלינו לדעת שפעמים והילד יתנהג בקטנוניות, ינדנד, יציק, יתחצץ, יתמרדר וישתגע וזה לא תמיד יהיה תלוי רק בנו.

גם במידה ונהיה ההורים המושלמים, נתאמץ ונשתדל מאוד לחנך את ילדינו, ניתן להם חום ואהבה בשפע ובנדיבות ונמנע מפינוק שלילי, לא תמיד כל ילדינו יהיו מנומסים, אדיבים שקטים ונחמדים. אפילו כאשר נתנהג איתם לגמרי "לפי הספר", עדיין עבודה רבה לפנינו וזאת מהסיבה הבאה:

רע מנועריו

פעמים והילד מטבע ברייתו יתנהג בקטנוניות, ינדנד, יציק, יתחצץ ויתמרד. הוא יתקשה להתחשב בנו או בסביבתו ולא יעליח להבין מצבים שבהם הוא מוכרח להתנהג יפה ולהיות בסדר. וזאת מחמת שאין בליבו מידת-רחמנות, ומטבעו הוא אנוכי ורע, כמו שה' יתברך מעיד עליו: "כי יצר לב האדם רע מנעוריו" (בראשית ח' כא') ורש"י מסביר: "עוד משנער ממעי אימו ניתן בו יצר רע".

יצר רע זה שנמצא בלב הילד, הוא גם יצר של צמצום הדעת ו"קטנות-מוחין" ובגלל שמוחו קטן ומצומצם, הבנתו ותפיסתו את העולם חסרה והוא בטוח שהוא חי לבדו בעולם. זו הסיבה, מדוע הילד נגוע בקלות ודורש תמיד שיספקו את כבודו ורצונו, הילד חושב שהכול מגיע לו וכולם - ובעיקר ההורים צריכים להתבטל אליו, לכבד אותו ולעשות את רצונו. הילד שנמצא ב-"קטנות מוחין" אינו מבין כלל מה אנו הגדולים דורשים ממנו. הוא אינו מבין את החלק ה-"מוזר" בהתנהגותו, הוא מאמין בכל ליבו שההורים צריכים תמיד לספק את רצונו ואפילו יהיה זה במצבים הכי לא מתיאמים. אולם התנהגות זו לא תמשך לנצח, במידה והוא יקבל "הדרכה" חינוכית.

חינוך בשוב הדעת

כאשר נדלג על שלב החינוך וההדרכה, נקבל ילד גדול המתנהג כתינוק.

זה אחד ההסברים, מדוע ילד בן עשר יכול לפעמים לפרוץ בבכי היסטרי על ממתק שלא קיבל או על שהעדתם לקחת לקניות את אחיו ולא אותו.

הנטייה הטבעית שלו, לדרוש ואפילו לתבוע בכוחניות על ידי נדנד והצקה את כל מה שהוא רוצה, נובע מחוסר הבנה והרגל, ולאו דווקא מרצון להפריע לנו או מבעיה מסויימת.

מדוע ההקדמות הללו חשובות לנו? כי כאשר נבין את המניע להתנהגותו של הילד, שבהתנהגותו המפונקת הוא מנסה להשיג משהו והוא לא מתנהג כך בגלל שרצונו להפריע, להציק או לבייש אותנו, היחס שלנו כלפיו ישתפר והיחס ההוגן אליו יוכל להיות "קרקע פורייה" לעבודה חינוכית עם הילד.

את ההסבר הזה, נצטרך ליכור בזמן "התקפת הפינוק" של הילד, ולפעול על פי ההנחיות כדלהלן:

הנחיות כדלהלן

סליחה! ההנחיות כדלהלן! מה אנחנו רובוטים או נדרש מאיתנו להיות מתוכנתים? אנחנו הרי בני אדם, וכאשר הילד מקבל "התקפת פינוק" משתולל על הרצפה בבכי היסטרי, כי לא קנינו לו את הממתק שרצה או בגלל שלקחנו לו את האופניים, כי כבר הגיע הלילה והוא צריך לעלות לבית, זו סיטואציה של פעולה החלטית ולפעמים גם בדרך קשה, ולא של הסברים "כדלהלן"??? טוב, תירגעו. אני לא אמרתי, שצריך לתת לילד "הסברים כדלהלן". אני אמרתי שאת ההסבר לשאלה "מה לעשות בשעת התקפת פינוק" נקרא כדלהלן: בזמן "התקפת-פינוק" עלינו להיות רגועים, לנשום עמוק, ולחשוב מספר שניות לפני שאנחנו מגיבים. כאשר ננהג בחכמה ובתבונה, נוכל בע"ה לעזור לילד שלנו ולהדריך בנחת בדרך הנכונה.

התנהגות בשעת התקפת פינוק

מאיתנו ההורים נדרש: לא לרדת בשום אופן לקטנוניות של הילד, להירגע, להיות סבלני ומבין והכי חשוב, להיות "הורה-מוחן" וללמד את הילד כיצד צריך להתנהג: מה מותר ומה אסור לעשות, מה אנחנו מקבלים כהתנהגות נורמאלית ומה לא נוכל לקבל. בהצלחה!

בס"ד, בר"ה

"הראש השנה שלי-

עולה על הכל"

(רבי נחמן מברסלב)

להרוויח פעמיים

גדולה.

מה הקשר אלי?

ואם תשאל: וכי אני מאשים את ה' התשובה היא שבכל פעם שהאדם בעצבות הוא מאשים את ה' שה' חייב לו, כי רבי נחמן אומר שעצבות היא למעשה כעס על הקב"ה שאינו עושה לו רצונו. איך אתה כועס על ה' אין זאת אלא שאתה רואה את כל החסדים שה' עושה איתך כמוכנים מאליהם, וכל דבר קטן שלא מסתדר לך גורם לך לכעוס על ה' ולשקוע בעצבות, או במרמור או בבכילות ואז אתה בדיוק כמו יעקב האבך.

גם אם אתה מתלונן על אחרים או כועס על עצמך, אתה למעשה מתרעם על ה', כי ה' הוא עשה עושה ויעשה את כל המעשים כולם. יוצא שכל תלונה וכל עצבות היא כפיות טובה נוראה.

וגם אלה שבוכים מדוע לא מתקבלת תפילתם, למעשה טוענים שמגיע להם מכיוון שהתפללו בכוונה, וזה בדיוק האיסור של 'עיון תפילה', שנפסק בהלכה, שתפילה כזאת מעוררת קטרוג גדול על האדם.

ועל פי המשל הזה, זה מובן מאוד. כי בבית דין של מעלה יודעים שה' צדיק וישר ועושה עם האדם אינסוף חסדים; והאדם, במקום לומר תודה, הוא טוען טענות קשות ומבזה את הקב"ה ואומר שהוא חלילה חייב ולא משלם. ולכן רוצים בשמים מיד לטהר את שם ה', ובזדקם את האדם במידת הדין.

התשובה הראשונה

והפתרון היחיד לכפיות טובה ולחוצפה הנוראה היא מידת הכרת הטוב עמוקה ושוורשית. זה היסוד של היהדות. ולכן כתוב בפרשה שלנו שלא 'בוא עמוני ומואבי בקהל ה' בגלל שלא הייתה להם הכרת הטוב לעם ישראל.

כי כל רע בעולם, אם הוא לא רע גמור, אפשר להפוך אותו לטוב. ולכן המצרים והאדומים שיש בהם הרבה מאוד רע ועשו לנו הרבה מאוד רע - בכל זאת יכולים להתגבר ולבוא בקהל ה'. אבל רע גמור לא יכול לבוא בקהל ה' לעולם. ומי שאין לו הכרת הטוב הוא רע גמור ר"ל.

כל שכן שאדם לא רק לא מכיר טובה, אלא עוד חושב שחייבים לו וכועס ומתרעם וטוען טענות. זה בוודאי חמור מאוד. ולכן כל זלזול בהורים חמור מאוד, כי הוא התעלמות מכל הטובה שעשו איתך. כל שכן זלזול כלפי ה' יתברך שעושה עבור כל נברא את הטוב המושלם והמוחלט.

ועכשיו בחודש אלול ובהכנה ליום הדין, התשובה הראשונה של האדם היא להפסיק לחיות בהתעלמות מהטובות של ה', ובוודאי להפסיק להתרעם ולהתלונן על ה'; ומצד שני, עליו להגביר את ההודיה ואת הכרת הטוב ולחיות באמונה שלימה ואמתית שכל חיינו הם בחסדי ה' וברחמי המרובים ובחסד חיים, וה' לא חייב לנו כלום, ואין לנו שום זכות ופתחון פה לדרוש ולתבוע שום דבר, רק לבקש מתנת חיים. וכך נמליך עליו את ה' באמת ונזכה לשנה טובה ומתוקה לשנה של הודיה ואמונה.

בברכת שבת שלום ומבורך

שלום

בטלית ובתפילין והתפלל בניחותא ובכוונה, בידיעה ברורה שאין לו לאן למהר. הגביר והרכבת כבר הפלגו.

לאחר התפילה החליט הגר"ש כהנמן ללכת בכל זאת לתחנת הרכבת. לעשות השתדלות.

הרציף היה כמעט ריק, הרכבת הרי יצאה לפני כמחצית השעה. הרב התיישב על ספסל בתחנת הרכבת לנוח מעט מהדרך.

לפתע הגיע הגביר מתנשף כולו. "יסלח לי כבוד הרב!" קרא ברגש, "אני מתנצל מעומק הלב שהרב מחכה לי כבר למעלה משעה..."

הרב כהנמן ניסה להשחיל כמה מילים על כך שגם הוא איחר והגיע רק לפני מספר דקות. אבל הגביר לא הסכים לשמוע שום התנצלות: "אני קבעתי עם הרב פגישה בשעה שבע ומחובתי לעמוד בזמנים. אין זה משנה מתי הרב הגיע - אני איחרתי!"

כדי "לכפר" על ה"זמן הרב" שנאלץ הרב כהנמן לחכות לו, הוציא הגביר פנקס המחאות ורשם סכום נכבד מאוד לטובת הישיבה.

לימים, בעת שסיפר הרב כהנמן את המעשה לשומעי לקחו, הטעים את הלקח שהפיק ממנו:

"אילו הייתי ממהר לתחנת הרכבת בשעה שבע וחצי כדי להספיק את הגביר, הייתי מתיימש בשעה שמונה וכמה דקות לאחר שהרכבת עזבה והייתי שב לבית הכנסת כדי להתפלל. כמוכן שלא הייתי מוצא את הגביר שהגיע שעה לאחר מכן לתחנת הרכבת והייתי מפסיד פעמיים. גם הלכתי לפני התפילה לפגישה וגם הפסדתי את התרומה. "אולם ברע שיהודי עושה את המוטל עליו לפי כללי ההלכה בלי לחפש מקום לפשרות, הוא זוכה לסייעתא דשמיא מיוחדת להצלחה בענייניו."

השעה הייתה שבע בבוקר.

הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן (כ' באלול יום פטירתו) נדך. הוא לא זכר מתי לאחרונה הוא התעורר בשעה כה מאוחרת לפי מושגיו.

תוך רגעים ספורים היה הרב לאחר נטילת ידיים, לבוש ומברך על נטילת ידיים וברכות התורה.

לצורך הקמת ותחזוק ישיבת כונוב' - שהקים הגר"ש בבני ברק - נדד הרב ברחבי העולם בשנים שאחרי מלחמת העולם השנייה, כדי להתרים נדיבי עם להחזקת הישיבה ומוסדותיה. כעת שהה הגר"ש בפרנקפורט, בה התגורר רבי יעקב רוזנהיים.

הרב רוזנהיים חס על כבודו של הרב כהנמן והציע לו: "שב הרב בביתי ויהנה בתורה. אני נוטל על עצמי התחייבות להפגיש אותו עם גבירים שיסכימו לתרום לישיבה. הרב יגיע רק לקבל את התרומה ולא יצטרך לחזר על פתחי נדיבים".

הרב כהנמן הסכים להצעה הנדיבה, ישב בבית הרב רוזנהיים ועסק בתורה.

יום אחד הגיע הרב רוזנהיים אל הגר"ש ובשר לו שעשיר מתושבי פרנקפורט אמור לנסוע מחר למספר

שבועות לצורך עסקיו. הרב רוזנהיים סיכם עם העשיר שטרם נסיעתו יפגש עם הרב כהנמן לצורך הישיבה. העשיר אמנם הסכים, אך לא מצא זמן לקיום הפגישה בל"ז העומס שלו. בסיכומי של ניסיון ארוך הודיע הגביר: מחר בשמונה בבוקר בדיוק יוצאת הרכבת למחוז חפצי. אם יואיל הרב להגיע בשעה שבע וחצי לתחנת הרכבת, אפגוש בו בניחותא ואתרום לישיבה בעין יפה. ועתה, שבע ועשרה בבוקר, מתלבט הגר"ש כהנמן: האם ללכת לשחרית ולהפסיד את הנדיב ואת התרומה, שכן מדובר בצורך מצווה לאפשר לימוד תורה; או שמא להתפלל קודם שחרית וה' ישלח עזרו מאין.

בסיכומי של רגע קצר הכריע הרב לטובת האפשרות השנייה. הוא נכנס לבית הכנסת, התעטר

בלעדי למפיצי עלון "חוט של חסד" ולמנויים חדשים

80 עלונים להפצה וגם הצטרף עכשיו 02-5308000	תטעם סיפוק הנתינה וגם	המתנה למצטרפים- כוס קידוש וגם
--	--	--

גן הדעת חידושים לפרשת שבוע

כנינים חסידות ברסלב

כְּשֶׁהַכִּלְיָי פָּעַם מוֹהֲרֵנִי בְּתֵּי מִגְדָּל מַעְלֵת קְבוּצָא
אֲנִי שֶׁ בְּרֹאשׁ-הַשָּׁנָה בְּאַמְנָאן, עֲנָה וְאַמְרִי: כָּל
הַעוֹלָם צוֹעֵק בְּרֹאשׁ-הַשָּׁנָה "הַמִּלָּךְ", אִינְךָ
הַהֲבָתָה הִיא בְּאַמְנָאן". (שי"ש ק-ג-קסח)

פָּעַם כְּשֶׁנִּסְעוּ מֵאֲנִי שֶׁ לְקְבוּצָא עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה
בְּאַמְנָאן, נִשְׁאַלְהָ בִּינִיחָם בְּאַמְנָאן וְנִסְעוּ
הַשָּׁאֲלָה הַמִּסְתָּרִים, מִדּוּעַ אֵין לָנוּ "הַסִּידִי"
בְּרִסְלָב? רַבִּי כְּשֶׁאֵר הַסִּידִים, וְכָל אֶחָד
מִהַנּוֹסְעִים אֶמְרָ טַעַם אֶחָד, נִסְעוּ עִמָּהֶם אֲזַי גַּם
אִישׁ פְּשׁוּט אֶחָד שֶׁהִתְפָּרַס מִעֲשֵׂי אֲפָסִים
וּפְרָסוֹת לְחַמּוּרִים וְסוֹסִים, נִעְנָה אָף הוּא וְאַמְרָ:
"נִגְדָה הָאֲקוּת הַגְדוּלָה שֶׁהִיָּתָה בְּרַבְנוּ מִי הוּא כִּיֹּאם
שֶׁיִּכּוֹל לָקוּם וְלִזְכּוֹר עַל עֲצוֹמוֹ "אֲנִי הַרְבֵּי", וּמִלִּים
נִזְקָקִים אֵלָּה שֶׁיִּצְאָו מִפִּי אִישׁ פְּשׁוּט, הַדְּחִימוּ אֶת
הַנּוֹסְעִים בְּפִשְׁטוֹת אֲמִתּוֹתֵם, וְקַבְּלוּ כָּלֶם דַּעְתּוֹ.
(שם ד-תנ)

- נה, שתכניסוהו אל לבך, והחשבון - שמש, תאיר
באורה מצפונך, לגלות לך מה שהוא צפון בו מן
הטוב והרע, והלשון - שער המצפון"

"הלשון שער המצפון" היינו שדרך הלשון ביכולתנו
להגיע אל הטוב הצפון בנו, אל המצפון שיוט אותנו
לאוצר הנשמה שלנו, כי הלשון זה המפתח מאסטר
לכל חדרי הנפש, אם רק נדע להשתמש בה באופן
הראוי.

בְּחֶרֶב אֶצְאָ לְקִרְאָתְךָ, וְאֵין חֶרֶב אֶלָּא לְשׁוֹן הָרַע
דְּכָתִיב "וְלִשְׁוֹנֶם חֶרֶב קִדְּהָ" וְזֶה נִכּוֹן שֶׁאֲדָם נִמְצָא
בַּהֲמוּדוּדוֹת מִתְמַדֵּת עִם כָּל סוּגֵי הַגְּלוּיּוֹת, כִּי אֵין יוֹם
וְאֵין שָׁעָה שֶׁאֲדָם לֹא נִמְצָא בְּנִסְיוֹן עִם הַגְּאוּוֹה שֶׁהִיא
רֹאשׁ כָּל הָעֲבוּדוֹת זֹרוֹת, וְהַתְּאוּוֹה הַיִּדּוּעָה וְהַכֶּסֶס גַּם
הֵם בְּתוֹקֶפֶן תְּמִיד, אֲךָ הַתִּיקוֹן הַשּׁוֹרְשִׁי בִּיּוֹתֵר כִּיּוֹם
בְּדוּרְנוֹ הוּא הַדִּיבּוֹר וְעֵלְיוֹ צָרִיכִים לְשׁוֹמֵר מִכָּל מַשְׁמָה,
לִכֵּן דְּבָרָה עֵלְיוֹ הַתּוֹרָה כְּמוֹ וְכִמּוֹ פְּעָמִים "לֹא תִלָּךְ
רָכִיל בְּעַמִּיךָ", "מִדְּבַר שֶׁקֶר תִּרְחֹק", "לֹא תִשָּׂא שִׁמְעָה
שְׁוֹא", כִּי תִיקוֹן הַדִּיבּוֹר וְשִׁמְרִיתוֹ הוּא הַתִּיקוֹן הַיִּסּוּדִי
וְהַשּׁוֹרְשִׁי בִּיּוֹתֵר בְּנִפְשׁ.

וכך אומר בעל חובות הלבבות, שהדבר הראשון
עליו צריך אדם הוצה להשתפר לעבוד, הוא
הדיבור, אתה רוצה לשפר ולעיל את החיים שלך,
תעשה בראש ובראשונה חשבון נפש על מה שיוצא
מהפה שלך, "עד שתהיה בעיניך הנעת האבר הכבד
שבאברך, יותר קלה מהנעת לשונך" כמה קשה
לקום מהמיטה בבוקר אחרי שהלכת לישון באמצע
הלילה, כמה כבדות יש בגוף, יותר מזה צריכה להיות
בעינינו הנעת לשוננו. כל כך זה צריך להיות כבד.
וממשיך ואומר "קבל על עצמך לזכור מה שיוצא
מלשונך ביומך, בהתחברך עם בני אדם והתערבך
בהם, ואם תוכל לכתבו - עשה" כל יום בסוף יום
תנסה לראות מה דברת היום ואיך ועם מי, ולמחרת
תנסה ליעיל, לסנן מה שהיה מיותר, וכך לאט לאט
תתקרב להשלמת נפשך לטובה

וחותם הנושא בדברים אדירים אלו "כי המחשבה

מבקשת מאתנו התורה בפרשה זו שוב, אנא
מכם, שמרו על הדבר החשוב ביותר שיש לכם,
הדיבור שלכם. "מוצא שפתך תשמור!" אל תדבר
סתם, אל תדבר מוגונה, אם הבטחת תקיים, כל שכן
אם נשבעת, הדיבור הוא אתה ואתה זה הדיבור.

צריך ללמוד לשקול מילים, כי הדיבור גורלי
בהשפעתו עלינו, ואם היה יודע אדם באמת לאמתה
את גודל ההשפעה שיש לדברים אותם הוא מוציא
מפיו הוא היה שותק הרבה יותר, משתדל לדבר
רק כשיש הכרח, בעיקר במצבים בהם נדרש ממנו
לומר מילות חיוזק לזולתו.

למעשה, הדיבור הוא כמו הזרע, כי הזרע מוליד
גופים והדיבור מוליד נפשות, לכן בספר "צירה
נקראת ברית הלשון וברית המאור ברית אחת,
"ברית יחיד המכוננת באמצע" וכמו שצריך לשמור
את הברית ולזרוע זרעים רק באדמה הראויה
להצמיח עצי פרי ראויים ימים טובים, כך ממש
בעיני הדיבור, צריך לראות איפה זרעים אותם ואיך
ומתי, לכלל דבריו במשפט, ואשרי המדבר על אופן
השומעת. וזה היום הגלות העיקרית בפרט ובכלל,
גלות הדיבור, כמו שמבאר המדרש שיש ארבע
גלויות, בבל פרס יוון ואדום, וכל אחת מהן מאופיינת
בפחיתות מוסרית ומחשבתית מסוימת. גלות בבל
כנגד עבודה זרה, גלות יוון כנגד גילוי עריות, גלות
פרס כנגד שפיכות דמים, וגלות אדום הכוללת את
כולם כנגד לשון הרע, שהם הרי צאצאי עשיו שציד
בפיו, ובני אדום אמרו לישראל "לֹא תַעֲבֹר בִּי, כִּן

שו"ת של חסד ע"י בית הוראה-חוט של חסד

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט בישיבת "חוט של חסד" מנהל רוחני ב"קו ההלכה"

קו ההלכה הספרדי: 3030 *

בעולם אפי' חצי יום. ספר חסידים (סימן תשט -
תשי"א) זוהר חומש שמות (ט"ז עמוד ב').

ה. כאשר מתפלל על קבר הצדיק יבקש מה' יתברך
שיתן אליו רחמים בזכות הצדיק וזכות תורתו ומעשיו,
ולא יבקש מהצדיק עצמו משום שיש בזה איסור
שלא לדרוש אל המתים. ספר שו"ת בציון (פרק א' סעיף ז')
הביא לזוהר הקדוש ועוד דברים בענין זה.

ו. טוב לנשים לעשות בערב ראש השנה הפרשת
חלה, לכפר על חטא חוה שנבראה בראש
השנה וגרמה לחטא אדם הראשון שהוא
"חלתו של עולם". (מטה אפרים סימן תקפ"א אות נא).

ז. ירבה בנתינת צדקה ביום זה, כי היא מסוגלת מאוד
ביום זה לכפרה, וגם יכולה שתגן בעדין בעמודו
למשפט שיוציא לאור משפטינו. שו"ת בציון (עמוד יח).

ח. מצוה על כל איש לטבול בערב ראש השנה
במקוה של טהרה כשה' ויעיל לו להשליך מעליו
כל הטומאות והמחשבות זרות שנדבקו בו מכל
השנה, ויש בענין זה סודות ורמזים נפלאים
לתועלת האדם ביום הדין, ובלבד שיהרהר
תשובה בשעה זו. ספר המנהגות (דף ב' עמוד א').

ט. נוהגים להסתפר קודם ראש השנה, כדי להראות
בזה שאנו בטוחים בהשם יתברך שיוציאנו זכאים
בדין, ושיעשה לנו ניסים ונפלאות, והמסתפר ביום
ערב ראש השנה ישתדל להסתפר קודם חצות
היום, ועל פי הקבלה טוב מאוד לגלות שערות
הראש הרומזות לדינים וגבורות. שולחן ערוך (סימן
תקפ"א סעיף ז') זוהר הקדוש פרשת בהעלותך (קנ"א עמוד ב').

מנהגים של ערב ראש השנה

מעלתו של היום האחרון של השנה גדולה מאד,
ויזהר בו האדם ביותר שלא לאבד אפי' רגע אחד,
וישתדל בלימוד התורה ובתפילה בכוונה ובקיום
המצוות, כי יש בכך יום זה לכפר על כל עוונותיו
של כל השנה. ונאמרו כמה וכמה דברים בדברי
הפוסקים שטוב לעשות בערב ראש השנה:

א. יעשה חשבון נפש על מעשיו במה צריך לתקן,
ויעשה תשובה על חטאיו. השל"ה הקדוש (דיני ראש
השנה נר מצוה אות ז').

ב. טוב לקרוא בתורה מהחומש פסוקים מתחילת
פרשת כי תבא עד והגר אשר בקרבך (דברים פרק כ"ז,
פסוקים א"א-א"ב) רבנו חיים פלאג' בספר מועד לכל חי (סימן י"ב אות
ב').

ג. יש נוהגים להתענות ערב ראש השנה, שולחן
ערוך (סימן תקפ"א סעיף ב').

ד. מנהג ישראל קדושים ללכת ביום ערב ראש
השנה לבית עלמין, ולבקש רחמים מהשם
יתברך על קברות הצדיקים, כדי שיבקשו עלינו
רחמים, וכן שירחם עלינו בזכותם, ובגמ' ובזוהר
מבואר שנפשות המתים עולות למעלה בראש
השנה לחקור ולדרוש מה נעשה בדינו, ולכן
אנו מקדימים ומתפללים שם, כדי שיהא להם
כח לבקש עבורנו ועוד מבואר בזוהר שאלמלא
תפילת המתים על החיים לא היינו מתקיימים

שאלה: בנוסח התרת נדרים, האם
נכון לומר "בצירוף קודשא בריך הוא"
או "ברשות קודשא בריך הוא"?

יותר נכון לומר "ברשות קודשא בריך הוא
ושכינתיה" שאין זה מן הכבוד לצרף את הקב"ה
אלינו. כף החיים (סימן תקפ"א סעיף קטן כ').

שאלה: ממתי חל המנהג לאחל
לחבירו "לשנה טובה ותיחתם?"

מתחילת חודש אלול כבר מתחילים לאחל "שנה
טובה" כפי המבואר בפוסקים שמתחילת חודש
אלול כשכותב אדם איגרת לחבירו צריך לרמוז
לו בהתחלתו שמבקש עליו לשנה טובה תכתב
ותחתם. כי"כ בדרשות מהרי"ל (הלכות ימים נוראים) וז"ר
(סק"א) וכף החיים (סימן תקפ"א סעיף קטן י"ח).

שאלה: כמה אנשים צריכים להיות
בשעת התרת נדרים?

משתדלים לכתחילה שיהיו עשרה אנשים המתירים,
ואם אי אפשר אז עושים בשלושה. כף החיים (שם).

האם ישנם דברים מיוחדים שכדאי
לעשותם בערב ראש השנה?